

Posamezne številke:
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 1.—

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 10.—, za ino-
zemstvo D 15.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izločitve D 10.—
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABORA“
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 24.

Poštnina plačana v gotovini.

Cena današnje številke 1 Din.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 24. L. nad-
stropje. Telefon interurb. 8. 22.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 24. pritišče desno. Tele-
fon št. 24. — SMS postnabožni
rednik št. 11.761.

Na naročila brez datuma se ne
odgovarja. — Razpisi se ne oddajo.

Naslov

Maribor, torek 8. decembra 1925.

Leto: VI. — Številka: 279.

BORZA

CURIE, (Avala) 7. decembra. (Izv.)
Pariz 19.875, Beograd 9.17½, London
25.16, Berlin 123.40, Praga 15.375, Milan
20 sedem osmink, Newuork 518.25, Du-
naj 73.10, Früssel 23.50, Budimpešta
0.00737, Varšava 70, Sofija 3.775.

Kongres samostojnih demokratov v Beogradu

Govori Sv. Pribečevića in dr. Žerjava. —
Važne resolucije.

BEograd, 7. dec. V veliki dvorani
»Kola Srpskih Sestara« je bil včeraj na
svečan način odprt prvi kongres sa-
mostojnih demokratske stranke. Pris-
stvovalo je 545 delegatov. Prvi je po
končanih formalnostih govoril vodja
stranke Svetozar Pribečević.

V dvehurnem govoru je obravnaval
dogodke, ki so se razvijali od 1. 1922, ko
se je osnovala demokratska stranka.

Glavni vzrok cepitve je bil, da vodje
stranke niso upoštevali strankinega pro-
grama. V nadaljnjem je govoril o sedanji
politični konstelaciji in kritiziral seda-
njo vladno politiko. Povdarjal je, da
vlada RR ni vlada splošnega sporazu-
ma, ampak sporazum dveh političnih
strank. Sedanja vlada ima kljub ogrom-
ni parlamentarni večini manj avtoritete
nego jo je imela prejšnja vlada, ki je
odločala le s 15 glasovi večine.

Zbor je sprejel razne resolucije. Spre-
jeta je bila resolucija poslanca Griso-
gona, ki zahteva vzpostavitev parlamen-
tarnega odbora za zunanjo politiko in
živahnejšo propagando za našo državo
v inozemstvu.

Zborovanje radikalov v Zagrebu

Značilen govor Ljube Jovanovića.

ZAGREB, 7. decembra. Včeraj dopol-
dan se je vršilo v Zagrebu zborovanje
radikalne stranke, katerega so se udele-
žili številni strankini odposlanci stran-
ke iz Beograda. Na zborovanje sta pri-
šla tudi Ljuba Jovanović in dr. Laza
Marković. Zborovalcev je bilo nad 1000.
večina državnih uradnikov. Kot politič-
no važen govor moramo omeniti govor
g. Ljube Jovanovića. V kratkih besedah
je razložil zgodovino stranke v zadnjih
45 letih in omenil, zakaj stranka ni spre-
jela v naslov besede »jugoslovanska«.
Radikalna stranka računa vedno z real-
nimi političnimi dejstvi in je prepriča-
na, da ime Jugoslavija še ni prodrla in
da ta označba stranki ne bi koristila.
Razpravljali so o dogodkih od krfske de-
klaracije do 1. 1918. in o razmerju stran-
ke do Hrvatov in Slovencev. Povdaril
je, da morajo Hrvati in Slovenci v radi-
kale, da dobe potrebno zaslonbo. Ta
pripomba je izzvala med prisotnimi živo
zanimanje. Končno je Jovanović izjavil,
da ni prišel vpisovat članov v radi-
kalno stranko, da pa bodo to storili dru-
gi. O sporazumu je govoril jako malo.
Omenil je le, da je radikalna stranka od-
ločena sklenjeni sporazum izvesti lojal-
no in korektno.

Dnevna kronika

— Nervozni Nemci. Dunajski »Koroški
Slovenci« piše pod tem naslovom o zna-
nem nemškem razburjenju radi koroških
Slovencev: Naši nemški sosedi menda
še ne vedo, da vsak pritisk vzbuja proti-
pritisk, da vsaka stena odmeva, ko vanjo
kričijo. Očebno izzivanje koroških
Slovencev dne 10. listopada je seve iz-
zvalo glasen odmev po vsi Jugoslaviji in
strah se je polotil nemških junakov. —
Nekaj kričavcev je v deželi ki ne da mi-
ru; delavci to gonijo odklanjajo, kmetje
se je ne udeležijo, kar jih je nemških,
kriče le ljudje, ki se boje, da ne bi izgu-
bili svoj kruhek, če bi se v slovenskem
delu kedaj zdanilo. Ti ljudje so nedelje-
na Koroška, ti so »heimatstreus«, ti »mu-
cheniki in junaki«, kakršnih še svet ni vi-
del — po poročilih njihovega zgodovi-

Zanimiv je bil govor poslanca
dr. Žerjava

o notranjem redu v naši državi, v kate-
rem je povdarjal boj samostojnih de-
mokratov proti klerikalizmu. Kongres
je sprejel njegovo resolucijo glede ure-
ditve notranjega programa: 1. konse-
kventno organiziranje države v smislu
ustave. 2. Takoj naj se razpišejo volitve
v srezke in oblastne skupščine. Finan-
čni in notranji ministri se pozivata, da
pripravita vse potrebno za redno delo-
vanje velikih županstev in srezov. 3.
Takojšnji predlog zakona o centralni u-
pravi v smislu decentralizacije. 4. Upo-
ljava modernega zakona za občine ki bo
uredil pristojnost in državljansko. 5.
Razpis občinskih volitev. 6. Revizijo u-
radniškega zakona, ki bo poskrbel, da
državna uprava ne bo mogla biti poli-
tična. 7. Predlog zakona glede ureditve
vprašanja konfesije v smislu verske
svobode in tolerance.

Zvečer je bil kongres prekinjen in se
je danes dopoldne nadaljeval. Razvila
se je živahna, skoraj tri ure trajajoča
debata v smerih finančne politike, ki
ih bo zastopala stranka samostojnih
demokratov. Tozadavna resolucija posl.
Popovića je bila sprejeta. Posvetovanja
se je živahno udeleževalo tudi 22 zastop-
nikov iz Slovenije.

narja. V tem strahu kriče »Freie Stim-
men«. »Jugoslovanskemu ščuvanju« se
mora napraviti konec, ne smemo pustiti,
da se spodnja Koroška prepusti jugoslo-
vanski agitaciji, zahtevati moramo, da
država poseže vmes. — Ne vemo, ko-
mu se blede? Ali so koroški Slovenci
priredili dirandaj dne 10. okt. ter vzne-
mili vsi deželo? Ali so koroški Sloven-
ci napadli nemške svate v Škoclanu? Ali
so koroški Slovenci v Ledinah izzi-
vali Nemce ter udrli v nemško cerkev? Ali
koroški Slovenci usiljujejo. Nem-
cem slovenske šole? Ali koroški Slovenci
zasedajo javne službe po nemških kra-
jih? Ali koroški Slovenci zahtevajo slo-
venske pridige po nemških farah? Ali so
koroški Slovenci streljali za nemškimi
duhovniki in slovenski orožniki zločin-
cev niso našli? Svet bo nekaj takega mi-
slil, ko bere vsenemške časnike in nem-
škega koroškega »zgodovinarja«.

— Vojaška konvencija se bo sklenila
med Jugoslavijo, Češkoslovasko, Poljsko
in Rumunijo za slučaj skupne obrambe
v vojni.

— Donava v ledu. Iz Beograda poro-
čajo, da je bila rečna plovba ustavljena
ker je Donava zamrznila.

— Velik uspeh češke znanstvene eks-
pedicije. Češka vlada je poslala na dr-
žavne stroške v Malo Azijo posebno
znanstveno ekspedicijo, da raziskuje bi-
vališče davno izginulih Hetitov. Čehi so
imeli krasen uspeh. Izkopali so hetiti-
čen grad, tempelj in obsežno četrt staro-
davnega mesta. Tu so razkrili centralni
arhiv kapadokijskih veletrgovcev, z li-
stinami, ki so bile pisane 2100 let pred
Kristusom.

— Finančni ministri za državne upo-
kojenec. Na interpelacije glede državnih
upokojenec je finančni minister odgo-
voril, da pozna težavne materijalne raz-
mere starih državnih upokojenec, ki
dobivajo še kronске pokojnine po starih
avstro-ogreskih zakonih. Uvidel je potre-
bo, da je neobhodno potrebno, da se
kronske penzije prevedejo v dinarske.
Odradil je, da se zbirajo za predlog pre-
vedbe, ki se bo izvršila na podlagi pose-
nega odloka in zakonodajnim potom,
statistični in finančni podatki. Načrt to-
zadavnega zakona ministristvo še pro-
učuje. Tolažbe tedaj še vedno ne mani-
ka. le nekoliko prepočasno »prunjenje«
gospodje svoje načrte. Njim se, kajpa, ne

mudi, ali vpokojenci, ki čakajo na ve-
čer svojega življenja lačni na »zpolni-
tev obljub, so pač lahko malce nervozni,
in — kakor pravijo v Beogradu »kričavci«.

— Vinska razstava in sejm Ivanj-
koveci. Za to prireditve, ki se bo vršila v
četrtak dne 10. t.m. je prijavljenih pre-
ko 3000 hl vina letošnjega letnika in nad
200 hl starejših letnikov. To so vina iz
najboljših hribov Ljutomersko-ormo-
skih vinogradov, ter letos splošno dobre
kvalitete. Razstava se vrši v dvorani tik
tukajšnjega kolodvora. Dvorana je »dru-
žena z dobro restavracijo. Otvoritev se
vrši po prihodu prvega vlaka iz Ormoža.
to je ob 9.06. Ugodne zveze sem so iz
Murske Sobotice ob 5.50 uri, iz Maribora
ob 5. in 8.27 uri iz Ljubljane ob 5.27 uri
iz Zagreba ob 5.40 nazaj pa proti Murski
Soboti ob 10.59 in 18.06, proti Mariboru.
Ljubljani in Zagrebu od tukaj ob 15.31 in
ob 19.52 uri. Zanimanje za prireditve je
zelo veliko. Z ozirom na ugodno lego
razstavnega prostora in dobre železni-
ške zveze ni obisk v najslabšem vremenu
združen z nobenimi težkosti.

— Vsem izvodom današnje izdaje je
priložena važna priloga uglednega Ban-
karskega komanditnega društva, A. Rein
i drug v Zagrebu. Čitatelje našega lista
opozarjamo, da prilogo preledajo. —
Tvrdba A. Rein je jako solidna in skoro
vsi glavni dobinki zadnjega kola: Din
400.000, 300.000, 80.000, 60.000, 40.000 in
premio za milijon dinarjev, so odpadli
na stroške kupljene izključno pri tem
zavodu.

— Podporno društvo slepih pozivlja
vse svoje redne člane, ki hočejo biti de-
ležni novoletnih podpor, da najkasneje
do 15. decembra t.l. pošljejo svoje toza-
davne prošnje z naslovom bivališča dru-
štveni pisarni. — Odbor.

— Ne pozabite slepeev! Blizajo se bo-
žični in novoletni prazniki. Spominjajte
se ob tej priliki slepeev, ki »kriči zanje«
»Podporno društvo slepih v Ljubljani«.
Ne pozabite na trpine, ki so izgubili naj-
dragocenejši božji dar, oči. Pošiljajte
milodare Podpornemu društvu slepih v
Ljubljani!

— Zenska doslednost. Mlada Angle-
žinja, Louisa Ralings je bila »obsojena
na pet šilingov globe ker se je ob oblet-
nici sklenjenega miru med »dvema«
nim mirom vozila po mestu, ne da bi
upoštevala znamenje stražnika, ki je ob
določenem času ukazal »stoj«. Mlada da-
ma je izjavila, da je velika nasprotnica
vojne in vsled tega tudi nasprotnica »od-
mora«, ki v javnem življenju vedno
vzbudi spomin na vojsko.

Mariborske vesti

Maribor, 7. decembra 1925

Izjava

»Volkstimme« trdovratno trdi, da so
incident na Ruški cesti povodom manife-
stacije na predvečer 1. decembra izzvali
naši nacionalni ljudje, z namenom, da
udarijo po delavcih. To klevetanje je
brez podlage. Izjavljava, da sva bila
med drugimi tudi midva navzoča,
ko je stopil iz dotične hiše neki delavec
in na klic »Živela Jugoslavija« odgovo-
ril tako glasno, da smo vsi slišali, z
vzklikom, ki ga ne moremo objaviti, ker
ne spada niti v svinjski hlev. Ta očitna
provokacija je razburila nekatere naše
ljudi in so si poiskali zadoščanja. Taka
je resnica. Laž pa je, da je kdo imel z
manifestacijo kakšne postranske namene
proti delavstvu ali prebivalstvu druge
narodnosti. Vzklike nezrelh mladeničev,
ki so tuintam padli, pa smo sami obso-
dili in jih ni nihče želel. Dejstvo pa je,
da v nobeni državi ni dovoljeno, odgo-
varjati na patriotske vzklike s svinja-
rijami. Povsod patriotom ob takih pro-
vokacijah zavre kri. To ogorčenje nima
nič skupnega s »fašizmom«, kakor v
svoji demagogiji natoluje »Volkstim-
me«. Pravkar opisan potek incidenta sva
voljna pričati tudi pred sodiščem.

Maribor, 7. decembra 1925.

Stanko Detela,
predsednik Jugoslov. Matice.

Ante Lovrenčič,
prokurist Ljubljanske kred. banke.

Likof pri zgradbi nove mestne hiše v Frančiškanski ulici

Mogočna trinadstr. zgradba je prišla
srečno in pravočasno za Miklavža pod
streho. O priliki izplačila običajnega li-
kofa je na stavbi zaposleno delavstvo
improviziralo malo slavlje, ki je dobilo
z navzočnostjo gg. mestnega župana
Dr. Josipa Leskovar-ja, predsednika grad-
benega odseka dr. Viktor Kac-a, grad-
benega nadsvetnika Ing. A. Černe-ta,
gradbenega vodja višjega inženjtorja
Fr. Madile-ta ter stavbo izvršujočega
podjetnika Ivan Zivic-a svečan značaj.

Zbrane gosode je iz visokega odra
stavbe v imenu delavstva pozdravil zidar
r. Pelicom Josip s sledečim kratkim,
le »na tim nagovorom.

»Velepospovani gospod župan, vele-
neni navzoči. Dogradili smo Vam
hišo do strehe, okrasili jo v znak ve-
selja, da smo naše delo vsake večje ne-
sreče končali. Pozno smo sicer začeli,
komaj dobrih osem tednov, odkar se je
zael kopati temelj in evo, hiša je sedaj
pod streho.

V tem trenutku, ki je za nas praznik,
praznik našega dela, želimo, da bi ob-
varoval Večni to hišo požara, vode in
votresa in da bi stala dolga stoletja,
ter kličemo: »Živeli gospod župan, živel
mariborski občinski svet, vodja mestne-
ga gradbenega urada nadsvetnik Ing. Cer-
e, vodja zgradbe gospod višji gradbeni
inženjtor Franjo Madile, stavbno pod-
jetje Zivic in vsi stavbni delavci!«

Nato je delavstvo navzočim gospodom
pred vstopom na stavbo poklonilo lepe
šonke.

Delavstvu se je za pozdrav zahvalil
mestni župan g. dr. Leskovar, ki je v
svojem govoru izrazil začudenje, da je
bila stavba v tako izredno kratkem času
soravljena pod streho, zahvalil se je vsem
na stavbi zaposlenim za njihov res ne-
mali trud in povdaril, da bo le delo in
zopet le delo rešilo razvoj Maribora in
odpravilo delo nezaposlenih in brez-
stanovanjskih. Obljubil je, da bo napel
vse svoje moči za povzdigo stavbnega
gibanja in da bo mestna občina takoj
spomladi začela graditi nove stanovanjske
hiše in takrat zopet poklicala delavstvo
k nadaljevanju tako zelo potrebnega
stavbnega dela.

Navzoči so si nato ogledali celo stav-
bo, ki obeta biti zelo lična. Istočasno pa
tudi razne praktične naprave znane slo-
venske stavbne trvdke Ivan Živic, po-
sebnost pa originalno in izredno pripravno
dvigalo, ki je v nemali meri omogočilo
tako hitro izvršitev surove stavbe.

Na koncu slavlja je mestna občina
izločala delavcem primerne nagrade,
odgovarjajoče dobi, v kateri so bili za-
posleni.

m »Volkstimme« je iznašla orožje, »
katerim misli vsakega, ki ji iz teh ali
onih vzrokov ni po volji, potolči tako,
kakor je kraljevič Marko potolkel z me-
čem Muso Kesedžijo. To orožje imenuje
»fašizem«, ki ga identificira z Orjuno.
Nas njen prepri z Orjuno nič ne briga,
odklanjamo pa trditve, da smo mi faš-
stovski advokati. Mi ne zagovarjamo
razračunavanja s pestmi in nismo tega
storili niti pri incidentu na Ruški cesti,
kakor nam podtika socialno-demokratsko
glasilo. Konstatirali smo samo dejstva
in izjava, ki jo objavljamo na drugem
mestu, je jasen dokaz, da smo imeli
prav. Takih incidentov si nihče ne želi
reči pa moramo, da jih razumemo. Po-
vorka na predvečer narodnega ujedin-
jenja ni bila orjunaška prireditve. Am-
pak jo je sklicala Jugoslovanska Mati-
ca po naročilu medstrankarskega odbo-
ra. Njen namen ni bil demonstrirati,
temveč manifestirati. Najmanj pa je ho-

Zdravje in sreča

Mamica in otročiček, vsa čista
dehtita žarita svežosti, okusna,
oskrbovana. Veselo zdravje se
smeje z lestečimi zobmi.

Dnevna gojitev s »Kalodontom«
je najsigurnejša pot, da obvaru-
iete lepoto in zdravje Vaših zob.

tel kdo izvajati kaka nasilja. »Volksstimme« ima menda toliko objektivnosti, da bo priznala, da so take povorke vsaj toliko upravičene, kakor socialistične povorke, ki so se nemoteno gibale po Mariboru. Živimo v državi, v kateri imata vodilno besedo meščanski in kmečki sloj, ki oba priznavata narodnostno načelo kot svojo svetlinjo. In če se sedaj to manifestira v mestu, ki ima veliko večino jugoslovanske narodno orientiranega prebivalstva, tedaj mora pameten nasprotnik tega načela ohraniti vsaj takt in primerno distanco. Bile so socialistične povorke, ki so šle v sredini mesta, med »buržoazijo«, da govorimo socialistično, pa vendar noben buržuaj ni izrazil manifestantov proletarske ideje s svinjskimi klici, kakor se je to zgodilo ob manifestaciji narodnega ujedinjenja na Ruški cesti. Žalostno je, da so med delavci ljudje, ki ne vidijo, da s takim prostastvom prav nič ne izboljšajo položaja delavskega razreda. Še bolj žalostno pa je, da delavsko glasilo ne pove svojim ljudem, da socialist v tej državi ne sme kazati protidržavnega šovinizma, da ne sme sramotiti imena svoje države in zlasti, da ne sme biti nesramen. Kajti samo ta nesramnost je dala povod incidentu! Znan je pogovor: »Kako vpiješ v gozd, tako se ti iz gozda oglasa«. Mi ne odpravljamo vpija mladičev: »Dol s Švabijo!« in t. d. in kakor smo poučeni, so tudi reditelji takoj nastopili proti temu. Ti klici pa niso dali povoda k incidentu. Povod je dalo dejstvo, da se je našel človek iz delavskih vrst — celo iz socialno-emokratskih, česa poprej nismo vedeli — ki je neizgovorljivo in brez potrebe branil svoje prepričanje s svinjarijo. In žalostno je, da so v vrstah socialnih demokratov ljudje, ki mislijo, da Jugoslavija ni domovina jugoslov. proletariata in jo pozdravljajo s psovskimi. Proti temu smo in če kaj zagovarjamo, tedaj ne zagovarjamo fašistovskih metod, temveč odločnost v državnem patriotizmu. Da bi smeli delavci za to, ker ima »Volksstimme« svoje posebne pojme o tem, sramotiti državo, ni res in še manj je res, da se ne bi smelo takih provokacij brez sumnje, da te proglase za fašista, javno ožigosati. Se razumemo?

m Radi praznika naš list jutri ne izide.
m Pritožbe mešijskega predmestja. — Prejeli smo: V Melju je most, ki vože Meljsko cesto z Gubčevca in Principovo ulico. Zadnja poveljenja pa je ta most tako izpodkopala, da je na obeh straneh približno 1 m globok in 60–70 cm širok prepad. Uprav čudež, da se še do sedaj nikdo ni ponesrečil, da se ravno gre vsaki dan čez most, na stotine ljudi. Čemu čakajo s popravilom?

m Ob obletnici smrti Ivana Cankarja priredi Ljudska univerza v sredo dne 9.

decembra predavanje o Ivanu Cankarju. Predaval bo g. dr. Makso Kovarčič. S tem predavanjem bo zaključena serija »Iz slovenskega kulturnega sveta«. Že v petek dne 11. t. m. se prične ruska serija. Prvo predavanje bo imel gosp. dr. Sterle iz Ljubljane o ruski umetnosti.

m Komorni koncert Brandlova-Kroemer v »Ljudski univerzi« ne bo uroč v ponedeljek ob 9. uri, kakor je bilo čitati v zadnji številki »Tabora« po krivdi ne ljube tiskarske napake, ampak se bo začel nocoj ob 8. (20.) uri v kazinski dvorani. Opozorjamo še enkrat na to prireditel!

m Predavanje g. inž. Lupše o Siamu, ki se je vršilo včeraj popoldne v »Ljudski univerzi«, je bilo precej dobro obiskano. Mladina se je izvrstno zabavala nad predavateljevim romantičnim kramljanjem o Siamu.

m Društvo za varstvo in rejo živali v Mariboru, ki je prevzelo nasledstvo za bivšim »Tierschutzvereinom«, je na podlagi od pokrajinske uprave potrjenih pravil pričelo svoje delovanje. Meseca novembra je priredilo dobro uspelo razstavo perutnine, kjer so razstavljalci malone vse peteline in kokoške rjave štajerske pasme prodali gospodom iz karlovačke oblasti. Na običnem zboru dne 22. nov. je sklicatelj g. Fr. Pirnat poročal o dosedanjem poslovanju, prečital pravila in razne druge dopise. Nato je bil izvoljen odbor, ki se je dne 27. nov. konstituiral tako-le: predsednik: višji živinozdravnik g. Franc Pirnat, podpredsednik: odvetnik in posestnik g. dr. Rudolf Ravnik, tajnik nadučitelj v p. g. Josip Mešiček, blagajnik: trgovec in posestnik v. Jože Stuhar, odborniki: ga Ljudmila Pirnatova, g. Ernest Birtič in g. Jože Stoka. Društvo ima predvsem namen, vzbujati milosrdenost in sočutje do živali, ter zabrajanje pretrepanje, mučenje in sploh vsako zlorabo živali. Delovalo bo na to, da se živali, ki so ljudem koristne in potrebne, gojijo in umno oskrbujejo, ter da se ž njimi ravna pravično in milosrdeno, posebej bo še po svojih članih pazilo, da se ne lovijo in ne uničujejo koristne ptice, da se jim pozimi na primernih krajih urede hranilišča in po potrebi nastavijo umetna vališča. Z ozirom na ta tako v humanitarnem kakor v narodno-gospodarskem pogledu važen pomen se nadeja odbor, da pristopi društvu kar največ članov, bodisi rednih, bodisi podpornih ali ustanovnih. Redni člani plačajo ob pristopu — 50 Din vpisnine in letno članarino najmanj 1 Din, podporni člani plačajo letno poljubni znesek ustanovniki pa 50 Din enkrat za vselej.

m Na akademiji, ki jo priredi naše marljivo sokolsko društvo v soboto, sodeluje tudi br. Štukelj, ki si je lansko leto v težki borbi s svetovnimi prvaki v telovadbi na olimpijadi v Parizu pridobil prvenstvo. Zategadelj opozorjamo na to prireditev vse naše narodne kroge.

m Za Jugoslov. Matico je dalje plačal odvetnik dr. Jos. Leskovar iz poravnane zadeve Terezija Šef in Amalija Krišt 200 Din.

m Dar Jugoslov. Matici G. Maks Potočnik je daroval iz neke sodne razprave Jugoslov. Matici v Mariboru 200 Din. Najlepša hvala! Posnemajte!

?? Franci Pejori ??

m Damski modni atelje ge Marice Kitzler priredi v sredo dne 9. decembra ob 4½ uri modno revijo v Veliki Kavarni. Predvajajo se najnovejši pariški in dunajski modeli. Med revijo koncert jazz-band-orkestra, po reviji The dan-sant. 2627

m Kavarna Evropa. Od danes naprej je naš Trio pomnožen z enim Jazzbandom kateri svira 10 instrumentov. — Vsak večer od 21.—2. ure. 2691

Gradbeni davek

Prilog o plebiscitu.

Iz vrst najemnikov smo prejeli in priobčujemo: Pri seji mestnega obč. sveta, ki se bo vršila prihodnje sredo, pride v pretes tudi predlog društva stanovanj. najemnikov za uvedbo gradbenega davka. S katerimkoli državnim nameščencem sem do sedaj govoril, vsak se je izrazil proti temu davku, ker je kratko nemogoče sedaj si nalagati še novih bremen, ko so nam izdatki narastli tako ogromno že s povzemanjem stanarine in uvedbo komor. davka, ko nam hočejo odtegovati v pokojninski sklad, povrh pa prejemke znižati za 20%.

Sklep shodi, ki ga je sklicalo društvo najemnikov, ne more biti merodajen, ker tu je bil zastopan le majhen del prizadetih, povrh pa še takoj ni moglo doseči soglasja. Da bi dobil občinski svet

jasno sliko mišljenja stanovanjskih najemnikov, naj bi si oskrbel sam ali potom društva stanovanjskih najemnikov seznam najemnikov s tozadevno izjavo posameznikov. To bi se lahko izvršilo na dva načina: Sestavil bi se naj seznam vseh najemnikov s predelkom za izjavo posameznikov s kratkimi »da« ali »ne« ter podpisom. Ali še bolj enostavno bi bilo, ako bi se vodila dva seznama in sicer bi se na enem zabaleževali oni, ki so za, na drugem oni, ki so proti. Prijave bi se lahko izvršile tudi pismeno. Seznam bi vodil kak magistratni uradnik.

Občinskemu svetu priporočamo čim večjo previdnost. Hvaležni smo namestniku velikega župana za njega odkrito in dobrohotno izjavo napram deputaciji društva stanov. najemnikov. Od strani najemnikov pa bi želeli več agilnosti, da ne bodo v imenu tisočih govorili le dva, trije. Gibljimo se, dokler je čas ter povejmo odkrito svoje mnenje, da ne bomo zvonili po toči! Naši listi bodo nas sigurno podpirali.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, dne 7. decembra ob 20. uri. Gostovanje zagrebske drame »Vragolije«.

Torek, dne 8. decembra ob 20. uri »Vesela vdova«. Ab. A.

Sreda, dne 9. decembra. Zaprto.

Četrtek, dne 10. decembra ob 20. uri »Igra apostolov«. Ab. D.

Petek, dne 11. decembra. Zaprto.

Sobota, dne 12. decembra ob 20. uri »Sumljiva oseba«. Ab. B. Premijera.

Gostovanje članov Zagrebskega gledališča. Danes ob 20. uri se vrši v Narodnem gledališču gostovanje članov zagrebske drame z erotičnimi farsami: »U navilicima«, »Čizme« in »Roda«. Pred predstavo bo avtor držal predavanje.

„Vragolije“

Na kosicah. (»U navilicima«).

V neki mesečni noči se snideta On in Ona na travniku pri kopicah sena. Ona je omožena, lepa, zrela in življenja željna. Njen mož je v Ameriki. On star komaj 17 let, že dobro razvit, a naiven, neizkušen in deviško čist. Ona ga omamlja od noči in želje za uživanjem zapeljuje na vse mogoče načine. On pa ne razume... ne ve... kaj hoče... Ko ona uvidi, da so vsi poskusi zaman; odide od njega prezirno mu reče... »Bedake!«

Škornji. (»Čizme«).

Mlad zakonski par je brez otrok. Žena vedno silneje hrepeni po otroku in sicer po sinu. Neki dan jo poseti neka starejša žena, poučuje jo, da dobi le tedaj sina, če se ji posreči, da si mož obuje škornje, kadar bo najbolj intimen z njo. V neizmerno šaljivih scenah, ki se vrste ena za drugo igrajo glavno vlogo škornji, katere mož v odločilnem trenutku posodi svojem prijatelju.

Sorodstvo. (Rod).

Silen dež ustavi neke noči vdovca Nikolo pri vdovi Gungji. Oba sta zdrava, krepka in močna. Nikola ne more zaradi slabega vremena nadejati svoje poti in mora ostati pri njej. Toda ona noče tega... boji se ga. Šele ko jo Nikola nalaže, da sta v sorodstvu, lahko ostane pri njej.

Prične se zelo šaljiv dialog, v katerem hoče ona, omamljena od njegove bližine, zrušiti tudi sorodstvo in iti preko vseh zaprek do končnega cilja.... Nikola se naslaja ob njeni nameri in se vzdržuje. Muči jo tako dolgo, dokler mu njenega namena ne prekrizja silen tresk groma. V tem vidi pobožna žena strašen božji opomin, naj se varuje greha.

Pecija Petrovič je bil rojen leta 1877. v Otočcu v Liki. Dopršil je gimnazijo v Gospiću in kraljevo gozdarsko akademijo v Zagrebu. Sedaj je kr. gozdarski svetnik z naslovom inženjerja.

Napisal je zbirko pripovedk z naslovom: Izpod naših brda, potem drame: Rkač, Ruška, Suze, Duže, Šuma, Mrak, Stojanda in komedijo Plinsek (prevadena na češko in nemško). Čvor, (prevadena na češko) in V navilicima, (prevadena na češčino). Njegova najnovejša drama Zemlja se bo v najkrajšem času priporila v Zagrebu, v Beogradu, Skoplju in drugih gledališčih.

Sokolstvo

o Odbor Sokolskega društva v Mariboru ima v četrtek, 10. t. m. ob 20. uri redno mesečno sejo, na katero se vabijo vsi člani širšega društvenega odbora.

o Telovadno akademijo priredi Sokolsko društvo v Mariboru v soboto, 12. t. m. s pričetkom ob 20. uri v Götzovi dvorani. Natančnejši spored se pravčasno objavi. Vstopnice se dobivajo v predprodaji v trgovini Zlate Brišnik in Franjo Burča.

o Sokolski Miklavž. Jutri dne 8. t. m. ob 8. uri zvečer priredi v Narodnem domu mariborsko Sokolsko društvo Miklavžev večer. Vstop imajo tudi vpeljni gosti. Darila se sprejemajo od 6. ure naprej v Narodnem domu.

Strogi pasji zapor v Mariboru

Ker je bila dne 27. novembra 1925 v Mariboru ugotovljena steklina pri psu, ki se je klatil nezavarovan in brez znamke po Aleksandrovi cesti, odrejan v svrhu zatiranja pasje stekline na podstavi §§ 41. in 42. živ. kužnega zakona in izvršilne naredbe k temu zakonu za celo mestno občino:

1. Strogi pasji zapor:
2. Pse, katere se jemlje na cesto, je zavarovati z varnim nagobčnikom, ki zabrani grizenje in popadanje in se imajo vsi psi ob enem voditi na vrvice;
3. Vsi drugi psi morajo biti pripeti na zanesljivi železni verigi; psi, ki služijo kot varuhi in ki so priklenjeni pri dvorcih (hišah) morajo biti zavarovani v zaprtem prostoru tako, da je vsak pobeg in poškodovanje oseb izključeno in dostop tujim psom nemogoč;
4. Iz območja mestne občine se smejo psi odstraniti le z dovoljenjem mestnega magistrata, to pa le tedaj, če se ugotovi po uradnem živinozdravniku, da je pes popolnoma nesumljiv;
5. Vse mačke morajo biti varno zaprte;
6. Prepovedano je jemati pse v gostilne, kavarne, na trg ob času prometa in druge javne prostore (trgovine, mesnice, zabavišča). Tudi je prepovedano, da bi se psi, ki se vodijo po javnih vrtilih in nasadih pustili prosto okoli tekat;
7. Psi kateri ne bi bili po teh predpisih zavarovani, oziroma bi se zasačili brez znamk, nadalje prosto stikajoče mačke, morajo se brez izjeme namiriti.
8. Konjač bo v presledkih letil pse brez nagobčnika ali znamke in pse, ki se obenem ne vodijo na vrvice, ter pse in mačke, ki prosto okoli tekaajo;
9. Ker še ni dognano, če ni dotičen pes popadel ljudi ali druge pse, se naroča, da je vsak tak slučaj javiti mestnemu magistratu.
10. Da se dožene identiteta steklega psa, se pozivljajo lastniki volčjih psov, da se najkasneje do 10. decembra 1925 zaslajo s svojimi psi pri mestnem vet. uradu.
11. Kršenja tega razglasa se bodo kaznovali po kazenskih določilih živ. kuž. zakona in naredbe dež. vlade za Slovenijo.
12. Z ozirom na jako nevaren značaj pasje stekline, ki se prenese tudi na ljudi, pričakuje mestni magistrat, da se prebivalstvo natančno ravna po izdanih predpisih;
13. Pasji kataster ostane nadalje v veljavi in so posestniki psov dolžni prijaviti vsako izpremembo o stanju psov, zlasti vsako sumljivo obolenje, pogin, pobeg, skotenje in to najkasneje tekom 3 dni v svrhu zabeležanja v katastru in pa morebitnih nadaljnjih odredb.

Župan: Leskovar s. r.

Kino

»Apolo kino« predvaja danes 7. dec. poslednjič izredno napeto pustolovščino iz pragozda, »Bestija iz San Silosa«. V glavni vlogi nastopa Marko, najmočnejši človek sveta.

»Apolo kino« je nabavil za prihodnje dni tekočega tedna krasen film »Minon«. Minon (Mae Murray) je kraljica v fantastični deželi Jazminiji. Njen sorodnik, princ Otto ji skuša ugrabiti prestol in se poslužuje vseh razpoložljivih sredstev. V deželi nastane revolucija. Minon prekane prince in zopet vlada bogati deželi. Film je poln bogatih scen in jako dobro režiran. Izpopolnjuje ga dobra igra prvovrstnih igralcev.

»TORNADO«.

V »Grajskem kinu« je na sporedu nova senzacija. Tornado, najboljši film kar jih je letošnja sezona izdala ameriška filmska industrija. Odveč bi bilo opisovati in hvalliti res tako dobro in usplo delo kot je Tornado, v katerem nastopa najpriljubljenejši igralec Amerike House Peters. Uprava »Grajskega kina« upošteva potrebo dobrega filma in skrbi za neprislusno razvedrilo v dolgih zimskih večerih.

Zenske zadeve

— Julka Veseličeva †. Od torka na sredo je nenadoma in hitro preminula sestra splošno priljubljenega in širom domovine znanega Lovra Petovarja — gospa Julka Veseličeva, rojena Petovar. Zveder je bila še pri slavnosti ujedinenja, ki jo je priredila meščanska šola v Ormožu prav dobre in židane volje, v noči pa jo je nenadoma in hitro strla srčna kap. Pokojnica je bila blaga, mirna duša, ki je nosila breme življenja vseskozi z občudovanjem vredno potrpežljivostjo, in o svojih križih in težavah ni nikdar tožila. Kljub blagostanju je bila skromna. Kramljala je z vsakim, s slehernim se spuščala v pogovor, vsakemu je privoščila par ljubkih besed. Bila je članica vseh naprednih Ormoških društev že od časa sem, ko se je stalno preselila v Ormož. Svoja dva otroka je posebej ljubila; vzgajala jih je v sokolskem duhu in nadi, da ji bosta nekoč sokolski ponos materine vzgoje. Brez hrupa je gospodarila doma, bila je tih poveljnik velikega trgovskega aparata svojega moža, znanega trgovca gospoda Ivana Veseliča, ki so ga trgovski posli žal prevečkrat zaposlili izven domačega kraja. Vse to je zapustila trenutno — Julke Veseliči ni več. V četrtek so pospremili Ormoški sokoli svojo dolgoletno sestro k zadnjemu počitku na domače pokopališče. Njen pogreb je bil priča velike priljubljenosti med narodom. — Vkljub delavniku in slabi poti se je nabralo na Glavnem trgu v Ormožu nebroj občinstva od blizu in daleč, da spremi truplo drage pokojnice na naslednji pot. Sokolski pevci so ji zapeli ob domu in ob grobu pretresujoči in večno lepi žalostinki »Vigred« in »Gozdič je že zelen«, bratje so jo prenesli na voz in z voza v

prerani grob, požarna bramba ji je svetila na njenem poslednjem potu. Julka Veseličeva je zaspala. — Spovaj mirno san večnosti.

Zakonsko pravo v Sov. Rusiji. Sovjetski zakonik o zakonu, ki na zadnji seji vseruskega izvrševalnega komiteja ni bil sprejet, temveč dostavljen posebni komisiji v proučevanje, vzbuja velik interes celokupne sovjetske javnosti. Moskovski list »Rabočaja Gazeta« je posvetil vprašanju zakonika o zakonu več člankov v katerih presojaajo čitatelji posamezne člene zanimivega zakonika. Karakteristično je mnenje sovjetskega meščana Zelberja, ki opozarja na to, da odgovarja za vzgojo otroka ne le mati, ampak tudi oče. »Mnogo ločenih očetov pravi Zelber, bi hotelo imeti zase svoje otroke, toda naša sodišča prisodijo običajno otroka materi, a od očeta zahtevajo, da ga materično vzdržuje«.

V vprašanju, dali je registracija zakonov potrebna, so mnenja različna.

Mati in sin Moskovska javnost sledi z velikim zanimanjem procesu Serebrjakove, ki je več let bila v službi tajne policije in je v izvrševanju svojega poklica mnogo škodovala revolucionarnim organizacijam v času starega režima. Serebrjakova je bila radi kvarnega delovanja obtožena. Je že nad 70 let stara, a vid ji je popolnoma odpuščen. Te dni je preiskovalni sodnik prejel pismo od njene sestre, ki je univerzitetni profesor v Niznijem Novgorodu. V pismu pravi sin, da je bil sodnik v zmoti ker je mislil, da je njegova mati nedolžna. »Proučil sem obtožbo moje matere, kakor tudi vse priložene dokumente in se uveril o njeni krivdi. Kljub temu, da je slepa, ji odpuščam svojo pomoč, kajti od sedaj jo ne smatram več za svojo mater. To pismo je bilo priloženo dokumentom preiskovalnega sodnika«.

Sloveni — prarod srednje Evrope?

Predavanje g. dr. Tume v »Ljudski univerzi«.

Maribor, 6. decembra.

Danes je predaval v »Ljudski univerzi« naš znan alpinist in sociolog g. dr. Tuma iz Ljubljane o problemu, ki se z njim bavi skoraj že 30 let in je topot stopil prvič pred javnost za nazori, ki si jih je pridobil in s hipotezami, ki jih je postavil proti dosedaj veljavnim hipotezam službene zgodovinske znanosti.

Gre za vprašanje: ali so se Slovenci naselili na sedanjem ozemlju v 6. stoletju, kakor trdi naš zgodovinar Kos in kakor je dokazoval s filološkega stališča pokojni Oblak, ali pa so morda bivali na tem ozemlju že zdavnaj pred tem časom?

Znano je, da je takratni stotnik Davorin Žunković v svoji knjigi: »Slaven — das Urvolk Europas« že pred mnogimi leti postavil tezo, da je oče naša zgodovina, ki se opira na dejstvo preseljevanja narodov, zašla na čisto zgrešena pota. Prseljevanja narodov sploh ni bilo v tem obsegu; slovanski narodi so živeli na sedanjem ozemlju že davno pred časom, ki so ga določili dosednji zgodovinarji kot čas njihove naselitve v srednji in severozapadni Evropi. Službeni zgodovinarji so to tezo gladko odklonili in označili vse dokaze za neresne in dilematične.

Zanimivo je, da je dobil g. Žunković v osebi g. dr. Tume novega somišljenika. G. dr. Tuma je v večeršnjem predavanju utemeljeval z novimi argumenti hipotezo, (kakor on imenuje svoj nazor, medtem ko Kosovi trditvi sploh odreja značaj hipoteze), da so Slovenci, katerih ostanek smo mi Slovenci, prarod Srednje Evrope. Njegovo gladko, metodično predavanje smo poslušali z užitkom, kakorkoli je sam temelj, kakor tudi mnogi posamezni kamni, zelo problematičen. Toda tu gre za revolucionarne znanstvene teorije in navsezadnje — aksiomov v zgodovinski vedi ni.

Predavatelj je podčrtal, da tega problema ne morejo rešiti sami zgodovinarji — kronisti in tudi ne sami filologi. Treba je poklicati na pomoč vse vede — tako zlasti še geografijo, antropologijo, antropogeografijo, geologijo, sociologijo in druge. Nato je predavatelj razvil tezo, ki sta jih postavila antropologa

Giuseppe Sergi in Francoz Topinard. Sergi trdi, da je bila Evropa pred kakimi 100.000 leti oddaljena od Azije in združena z Afriko. Po najdbah človeških črepih iz pra-zgodovinske dobe se da sklepati, da sta obstojali že od nekdaj v Evropi dve človeški rasi: dolgoglavec in kratkoglavec. Dolgoglavec (negriti) so segali prvotno vse do Grönlandije, ki takrat še ni bila ledena, pa po vsej celini daleč do končnih očin Afrike. Po ledeni dobi, tekem katere je nastalo Sredozemsko morje in ločilo Evropo od Afrike, dočim se je sedanja ruska ravan pretvorila iz morja v kopneno zemljo, so vdrli kratkoglavci iz Azije in polagoma izrinili dolgoglavce negre. Ti mongolski prebivalci so bili — Slovani. Val iz Azije je potisnil na sever Litavce, Romane in Germane, srednjo Evropo vse do Apeninov pa so zasedli kratkoglavci. Srednja Evropa kaže še danes po veliki večini kratkoglavno raso, medtem ko bivajo na severu (na pr. Eskimi) še izraziti dolgoglavec. Podobne teorije razvija tudi francoski antropolog Topinard.

Poglavitni greh naših učenjakov je bil, meni predavatelj, da so bili preveč pod vplivom germanske znanosti in so se opirali zoolgi na nemške metode, romanske izsledke pa so prezrili. In vendar je Italija klasičen primer za Sergijevo tezo. Apenini ločijo dve izraziti rasi: dolgi so potomci Nigritov, ki še danes naseljujejo Afriko, severno od Apeninov pa žive ostanki Praslovenov. Antropologija pozna splošno dve evropski rasi: dolgoglavce bele kože, ki se imenujejo homo evropens in kratkoglavce bele kože, ki imajo ime homo alpinus.

Zakaj je homo alpinus slovanskega porekla, to je skušal predavatelj podpreti tudi z arheologijo. Sergi trdi, da je imela prastara Evropa dva posebno važna kulturna centra: mediteranskega in severnega, ki je bil praslovanski. Slovani pa so arheološko še premalo preiskovali svojo preteklost. Čehi — pravi predavatelj — so tekom kratkega časa ugotovili, da so imeli stari Slovani 1000 let pred Kristusom svoj kulturni center v sedanjem lužičko-moravskem okrožju. Malo preiskana je tudi skitka kultura sredi Rusije. Zdi se, da je to bilo slovansko prebivalstvo, ki se je naselilo kmalu

po ledeni dobi na izsušenem morskem dnu.

Nato je predavatelj navedel nekaj geoloških argumentov za svojo tezo. Po ledeni dobi so bile doline zablacene in se je prebivalstvo naseljevalo po solnčnih obronkih planin. Bolj ko so se doline sušile, bolj se je to nižalo v doline. Predavatelj meni, da so bile vse stavbe na kolih tja do Apeninov delo praslovenskega prebivalstva.

Zatem se je g. dr. Tuma spustil v polemiko z zgodovinarji. Opisal je postanek feničarskih kolonij v Evropi, ki so jih potem prevzeli Grki in za njimi Rimljani. Prvotna imena so radi tega silno spačena in nič ne dokazujejo. Zgodovinarji trde, da je bila srednja Evropa keltska, toda to je prazna hipoteza, ker Kelto sploh ni bilo. Dalje je izrazil domnevo, da so bili oni Skiti, ki so jih imeli Skiti podjarmljene, kakor trde grški viri, pravzaprav Slovani. Tudi o Sarmatih bi se moglo trditi, da so bili Slovani. Nato je predavatelj govoril o Madžarih. Tudi ti so bili zmes raznih narodov (Jasigov, Hunov, Obrov, in Fincev), ki so se zliili v madžarski narod, ki je sprejel od Slovanov svo kulturo. Mnogo so jih Slovani asimilirali, le na močvirjih med Tiso in Donavo so se ohranili čisti Jasigi in Kumani, odtod tudi črpajo Madžari turško obeležje za svoj prvotno le preveč slovanski jezik. O Keltech meni predavatelj, da so bili čisti Germani, ki so se radi geoloških sprememb na severu preselili na jug odnočno zapad in zasedli Galijo. Tu so prišli v dotiko s Slovani, ki so naseljevali vso srednjo Evropo in predavatelj celo meni, da so v starem francoskem jeziku sledovi tega sedstva.

Najzanimivejši del je bil posvečen filološki plati problema. Tu je predavatelj najizvirnejši, ker je nabral kot alpinist širom srednje Evrope veliko dragocnega gradiva, ki je še neobdelano in ki je vrlo važno, tudi če pred znanostjo ne bo moglo dovolj podpreti predavateljeve glavne teze, da so namreč Slovenci naseljevali že pred Rimljani vsa tla sedanje Avstrije in Nemčije. Predavatelj je zasledil na Tirolskem, Švicarskem in zlasti je na Bavarskem vse polno slovanskih jezikovnih paberkov, posebno obširno je razčlenil bavarski dialekt. — Pastirski izrazi — trdi — so ne samo v germanskih in latinskih dialektih, ampak celo v stari grščini — slovenski. — Predavatelj je skušal utemeljiti svojo tezo, da so bili Slovenci že izza pravnih časov planinski pastirji v Evropi, z botanično-morfologičnimi in geološkimi nazivi.

Nazadnje je govoril tudi o postanku Srbov in Hrvatov. Po njegovi sodbi je bilo preseljevanje narodov zgolj pohod raznih bojnih čet. Tako so prišli tudi Srbi in Uraloaltajci (Hrvatje) s severa v sedanje pokrajine in ustanovili pri nas iz slovanskega prebivalstva posebna plemena. Prvi slovanski knezi na Koroskem so bili po predavateljevem mnenju Hrvatje.

Tako je predaval g. dr. Tuma pred občinstvom, ki je bilo sicer maloštevilno, a je za to s tem večjim zanimanjem poslušalo njegove revolucionarne napade na močeno stavbo sodobne zgodovinske vede. Kakor rečeno — vse to so domneve, hipoteze, teorije, a če smo objektivni, priznajmo, da tudi mnogi važni argumenti oficijelne zgodovinske znanosti ne drže bolj trdno. Celu v prirodoslovju, ki je veliko bolj ekzaktno, so padle večsili z enim zamahom močene stavbe, ki so jih gradili znanstveniki cela stoletja. »Panta rhei«, je dejal stari Heraklit. — »Relativiteta« je zakon življenja, pravi Einstein. Seveda pa to še ne stori iz g. dr. Tume znanstveno avtoriteto in je zato treba vzeti njegove nazore take, kot so v resnici: poskus, da se pride po novih poteh k resnici, ki je samo ena. — ob.

Kultura in umetnost

x Dr. France Veber: Estetika. Psihološki in normativni temelji estetske pameti, XVI+344 str. 8°. Publikacija »Znanstvenega društva za humanistične vede v Ljubljani«. Natisnila in založila Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani 1925. Sploša knjižnica — znanstvena zbirka št. IX. Cena broš. 150 Din vez. 162 Din.

V pričujočem delu, ki je pri nas Slovenceh prvi spis te vrste, podaja avtor po vzorcu svoje pred dvema letoma izišle »Etike« najprej psihološko ozadje estetskega človeškega udejstvovanja, ki mu sledi tudi tu poizkus estetike kot posebne logike, kot logike estetskega čustvovanja. In vodilna načela njegove etike ločijo markantno tudi pričujočo knjigo od tradicijskih in sodobnih estetik. Tako stremi avtor v psihološkem delu predvsem po analizi estetskega doživljanja, elementarnega in kompleksnega; ta analiza mu omogoči troje: »razbrati zakoni te in stroge estetske pravine, zgraditi na njih enako zakonite estetske kompleks in tem potom obenem določiti strogo mejo med resda estetskim in takim poljem, ki je kljub svoji izkustveni predpletenosti z estetskim le na vides estetsko, ker izvira iz povsem drugačnih psiholoških in nepsiholoških činiteljev.« Ta analitična metoda ga zaplete v borbo proti tradicijskemu in sodobnemu izključno psihološkemu tolmačenju estetskih vprašanj in ga vede do odkritja estetskih psiholoških in nepsiholoških elementov vsake estetičnosti. To lojalno psihološko, vendar »antipsihologično« razpoloženje doseže nekaj vrhunec v normativnem delu, kjer utemeljuje takozvano »normativno estetiko« prejšnjih in sodobnih estetik kot posebno logiko in podaja tudi temeljne aksiome te logike. S temi aksiomi in njih predhodno utemeljitvijo izkuša predvsem pokazati, da nahajamo tudi na estetskem polju brezčasne norme, kojih veljavnost (ali neveljavnost) že načelno ni prav nič zavisna od zgolj izkustvenega vprašanja, kako je bilo, je in bo efektivno estetsko doživljanje — človeške večine ali človeške manjšine ter sploh kakoršnegakoli izkustveno danega živega bitja. Uvodre misli se pečajo s predmetom in načelnim delokrogom estetike. Prvi del je psihologija elementarnega estetskega doživljanja, drugi del pa psihologija kompleksnega. Tretji del je normativna estetika, pojmovana kot logika estetske pameti. Četrti del prenaša dobljene izsledke na problem umetnosti, podaja nje definicijo in psihološki izvor, nje klasifikacijo in mesto v kulturnem in splošno biološkem razvoju človeštva. Ker so se avtorjevi posamezni nazori strnili v neko organsko celoto, ki obsega vsa temeljna vprašanja sodobne estetike in ker piše avtor pri vsem varovanju znanstvene strogosti vendar več ali manj splošno umljivo, bo knjiga dobrodošla vsakemu, ki si želi na tem polju temeljite poglobitve. Knjigi je pridejan tudi izraben stvarni register. Naroča se delo pri založnici Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijin trg 8.

x O dužnosti žene prema ženi donosi broj 8 objavljenog »Ženskog lista« vrlo zanimiv i poučan članak, koji će pobuditi veliku pozornost u svim društvenim slojevima naše žene. Nadalje donosi novi broj tog časopisa osim vanredno opširnog i bogatog ilustriranog modnog dijela: kao nastavak »Kako da ostanem mlada i lijepa«, uputa za njegu zdravlja i ženske lepote, sa prekrasnim ilustracijama. Novele: Rendez-vous od Zagorke, Urvenokosi Brinč od Mladena Horvata, Kazalište i kino. Pomoćne novosti. Ženski budoar i modne sitnice. Domaćica. Kuharica. Šaljivi kutić. Zagonetke i.t.d. Nadalje imademo i u tom broju vanredno lijepih ilustracija od naših priznatih umjetnika.

x Umetnostna razstava Jaro Hilbert. Vlado Stoviček v Ljubljani. Od 13. do 31. decembra t. l. razstava v Jakopičevem paviljonu svoja dela slovanskega javnosti še malo znana mlada umetnika, slikar Jaro Hilbert in kipar Vlado Stoviček. Hilbert, rodom iz Dolenjskega, je dovršil svoje študije na umetniški akademiji v Pragi, kjer mu je bil učitelj pokojni Bukovac in pozneje prof. Thiele. Lansko leto je končal študij ter bil ob priliki končne šolske razstave odlikovan s »častnim priznanjem«. Vlado Stovičeku je bil učitelj Stursa in Sucharda, pozneje na Akademiji pa prof. Spaniel. Bil je odlikovan z »amerikansko čeno« in »častnim priznanjem«. Mlada umetnika, odlična absolventa akademije v Pragi, nastopita prvič kolektivno v ožji domovini. Občinstvo in ljubitelji lepih umetnosti se že v naprej opozarja na to zanimivo razstavo.

Najmodernejši
PISEMSKI PAPIR
vedno novosti 1210
pri Zlati Brišnik, Slovenska ul. 10
Podpirajte Jugoslovensko Matico!

SUKNO
za obleke, frak, smoking,
za damske plašče vseh vrst
MODNI PREDMETI
vedno najnovejši
v najlepši izbiri

Jos. Karničnik
Slovenska ul. 31, 10

Tovarna za orglje in glasovirje
Josip Brandl, Maribor
glasovirji, pianini in šolski harmoniji v pripraznato solidni izvedbi.
Zmerne cene! Večletno jamstvo!
Popravila in uglastitve. 1979

Morska riba

se dnevno peče v
Dalmatinski kleti
Maribor, Mesarska ulica 5.
2622 **Povodnik.**

Dr. A. Oetkerjevi

svetla glava

izdelki za kuho
Prašek za pecivo
Vaniljev sladkor
Prašek zapuding
Zmes za kolače
nesmejo manjkavno-
benem gospodinjstvu
Dobijo se povsod
in v glavni zalogi
Jos. Reich, Maribor.
Knjiga receptov na željo brez
plačno in poštnine prosto.

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge 13
Zavesa
Blago za pohištvo
Posteljno perje
po izredno nizkih ce-
nah v zalogi pohištva
Karol Preis
Maribor
Gospodarska ulica št. 20
(Pirchanova hiša)
Svoboden ogled!
Ceniki brezplačno!

Radi uvedanja specialnega blaga sem cene blaga dokler traja zaloga

znatno znižal

Lepa izbira klobukov, čepic, srajc, spodnjih hlač, jegerovega pe-
rila, damskih hlač, ovratnikov, robčkov, kravat, nogavic, svilenih
bluz, šalov, trikotaže, fine pariumerije in drugega blaga.
Stranke, katere kupijo čez 50 Din blaga dobijo razven znižanja
cene tudi 10% popusta. 2196

B. Veselinović in Komp. Maribor, Gosposka ul. 26

THE TEA CAJ
K. i C. POPOFF
zopet se dobi v vseh
boljših trgovinah.

2031 Gen. zastopstvo
C. C. LATIPAK S. C.
Vlaška ul. 46 a ZAGREB Telefon 2-73

Krasno izbiro božičnih daril

kakor juvelov, zlatih in srebrnih
predmetov, različnih ur, salonskih
okrasov v pravem alp. srebru
in pravem bronu priporoča

R. Bizjak, Maribor, Gosposka ul.

Objava!

Posojilnica v Mariboru, t. z. z o. z.
Narodni dom

bo od 1. januarja 1926 obrestovala hranilne vloge z
dnevno razpolago po

6%

vloge proti odpovedi na tri mesece pa po

8%

Za vknjižena posojila bo računala 8%, za menična
in kredite v tekočem računu pa 10% obresti.

V Mariboru, dne 5. decembra 1925.

Načelstvo.

Odlitki iz sive litine

od Din 5— do Din 9— za 1 kg pošilja

K. & R. Ježek, Maribor, Melie 103

tovarna strojev, livarna železa in kovin 236

V kočljivih stanovanjskih
zadevah dobite zane ljive
informacije po možnosti tudi
odpomeč pri stanovanjski borzi
„Marstan“, Rotovski trg. 2629

Izbira zamenjave stanovanj,
mesečnih sob. bi za takojšnjo
vseitev pri stanovanjski borzi
„Marstan“. 2628

Najcenejša božična darila so
moderne fotografije z foto-
ateljeja M. Japelj, Aleksandro-
va 25/III., Trgovski dom. 2062

Izgubil se je rjav ženski kožuhov.
ovratnik. Najdilec se naproša,
da ga odda proti nagradi ori
Grušek, Glavni trg 6. 2626

Vrtnarstvo Ivan Jemec
Maribor, Razlagova ulica 11

Sprejema vsa cvetličarska naro-
čila, kakor vencev, poročnih šop-
kov, travkov z napisi v okusni
izpeljavi v najkrajšem času. Za
veselične prireditve so na raz-
polago vedno sveži klinčki.
Naročila z dežele potom pošte
točna. Cene naročnikom zado-
voljive. 2463

Učenec se sprejma. Vprašati
pri Jos. Karničnik, Slovenska
ulica 10. 2617

2 sobi, na najpomembnejši uli-
ci, za pisarno, skladišče ali
drugo, se proti odkapnici pi
sarniških mobilij tako oddata.
Na-lov v upravi lista. 2618

Zamenjam stanovanje, sobo
z kuhinjo v Frankopani 12,
za enako ali pa 2 sobi z ku-
hinjo. Vicij, Glavni trg 5
2634

Dobro ohranjene gosli s skatlo
vred na prodaj za Din 250
Wildenrainarjeva 15/II. nad
vrata 5. 2632

Pleten z jopice, hruške, telovni-
ke za moške in ženske, sviterje,
kostume, spodnja trila, peleri-
ne, kapice, nogavice, dokote-
nice i. t. d. vse iz najboljših
volne, dobro izdelano in za
nizko ceno dobite v strojni
plelarni M. Vezjak Maribor,
Vetrinjska 17. 1434

Higijenična brivnica se vsem
slojem priporoča. Postrežba
čista, prvovrstna. Dlaki imajo
izvzemljive sobote in dneva pred
praznikom popust. Vjekoslav
Gjurin, Jurčičeva 9. 1933

Ne pozabi naročnine!

V torek, dne 8. in v nedeljo, dne 13. decembra

popoldne

VELIKA BOŽIČNA IZLOŽBA

ZALOGA STEKLA IN PORCELANA

GUSTAV BERNHARD

ALEKSANDROVA CESTA 17.

Zimsko perilo
copate
klobuke
čevlje

dežne plašče, dežnike
priporoča najceneje

JAKOB LAH, MARIBOR
GLAVNI TRG 2

Radi izborne kvalitete Vam pripo-
ročamo nabaviti si za jesen in zimo

KARO-čevlje

Lastne delavnice. — Solidne cene.

MARIBOR, Koroška cesta št. 19

Le najbolje in najceneje!

Dobro blago

po nizki ceni dobite le pri tvdk

J. N. ŠOŠTARIČ

Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Trgovina z modnim, manufak-
turnim, suknenim in platnenim

blagom, perilom, konfekcijo in

pleteninami. Na debelo in drobno.

Veliko korist in veselje ima vsa-
ka gospodinja, ki kupuje ku-
hinjsko posodo pri

A. Viciju, Glavni trg 5.

Tam dobi ne le po najnižjih cenah,
temveč res tudi najtrpežnejšo in
najboljšo kuhinjsko posodo, e-
majlirano, pločevinasto težke
znamke „Herkules“ in lahke vr-
ste „ehosl“, proizvoda, nadalje
vilito, železno, prvovrstno alumi-
nijevo iz najboljših tovarn ter
stekleno, porcelanasto in kame-
nito robo.

ČAJNA ROČKA zlata

visoko plemenita in najfinjša
zdravilna mešanica
najdovršenejši popolnosti,
edina obstoječa čajna mešanica
najfinjših cvetov in nepe-
kashiva v izdatnosti, v porabi
ne dražja kot srednje vrste.

Litografski umetniški zavod

MARIBORSKA TISKARNA

TELEFON: 24

D.D. MARIBOR

JURČIČEVA UL. 4

PREVZAME VSA V TO STROKO SPADA JOČA DELA V ENI IN VEČ BARVAH
ZMERNE CENE! TOČNA POSTREŽBA!

NAJVEČJE PODJETJE TE STROKE NA BIVSEM SLOVENSKEM

Tiskar: »Mariborska Tiskarna« v Mariboru, predstavnik: Stanko Detela, ravnatelj. Urednik Vekoslav Spindler, novinar. Izdajatelj: Konzorcij »Tabor«
predstavnik: Vekoslav Spindler, novinar. Oba v Mariboru